

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtno . . . K 6-30
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
zele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserte) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratnatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 70.

Telefonska številka 65.

Celje, v pondeljek, dne 29. marca 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Brezvestna igra s slovenskim narodom.

Tako moramo po vsi pravici imenovati sklep zaupnikov klerik. stranke z dne 24. t. m., kjer utemeljujejo mariborski duhovniki odklonitev skupnega postopanja Slovencev glede volitev v deželni zbor. Slovenski javnosti razkrijemo danes, kako neutemeljena je trditev, da je kmečka zveza morala napovedati to brezplodno volilno borbo.

Po obeh sestankih in sicer 15. in 20. t. m. je dr. Korošec v imenu klerikalcev le vprašal, ktere podrobne predloge glede kompromisa stavi narodna stranka oziroma konservativna stranka. Dobil je lojalni odgovor, glede ktere je bila dolžnost klerikalne stranke izraziti se, ali se zdi konkretna zahteva sprejemljiva ali ne. Te naravne dolžnosti pa klerikalna stranka ni izpolnila, ampak ošabno odklonila zahteve ostalih strank kot pretirane.

To se mora posebej pibiti.

Zdaj klerikalci opravičujejo svoj sklep rekoč, da potrebujejo najmanj 8 poslanskih mest, da jim ne bode treba jemati ozirov na druge slovenske poslance. Recimo, da ima klerikalna stranka res 8 politikov, ki morajo sedeti v deželnem zboru in ki so za to urogo sposobni. Ali ste narodna stranka in Plojeva stranka zabranili klerikalcem, da bi po kompromisu dobili 8 mandatov? Po besedilu izjave kmečke zveze z dne 24. t. m. bi se moglo misliti, da je kmečka zveza od obeh ostalih strank zahtevala, da se ji prizna izmed 13 mandatov 8, da pa s to zahtevo ni mogla prodreti. To se pa nikakor ni zgodilo. Klerikalcem je bilo brezdvomno znano, da je vladala na naši strani tendenca na vsak način doseči mirne volitve in uspešno složno celo v deželnem zboru. Posl. dr. Ploj je pred sestankom 20. t. m. izjavil dr. Kukovcu, da bi se zadovoljila konservativna stranka v skrajnem slučaju celo z 2 mandatoma. Izvrševalni odbor narodne stranke bi pa bil brezdvomno glede narodne stranke dosegel na glavnem zboru v skrajnem slučaju tudi sklep, da se stranka zadovolji le s 3 mandati. Ostalo bi torej kmečki zvezi, ne da bi bilo treba izzvati sovraštvo tisoč in tisoč sosedov ob volilnem boju, število onih 8 mandatov, katere zahteva sedaj, akoravno seveda neopravičeno. Toda tak dogovor je onemogočila mariborska klerikalna družba, ker sploh niti najmanj ni dala spoznati, koliko mandatov hoče in koliko jih ostalim strankam priznava. Pogajanje, naj bi sprejela narodna stranka le 3 in konservativna stranka le 2 mandata se torej niti vršilo ni. Kmečka zveza izjavlja, da se je pogajanje razbilo, ker smo preveč zahtevali, a km. zveza v svoji visokosti to povdarja še le po odklonitvi predlogov narodne in konservativne stranke, dočim tekom dogovora svoje tozadavne zahteve sploh ni stavila in niti ni dala prilike spoznati njeno željo, da bi se ji v nasičenje gospodovalnosti klerikalcev sploh mogla izpolniti. V imenu nar. stranke

je dr. Kukovec 20. t. m. vpričo dr. Korošca, dr. Vrstoška, Piška, dr. Ploja in dr. Rosine izjavil, kar je v zapisniku potrjeno, da narodna stranka sprejme tudi tak kompromis, vsled katerega bi klerikalci imeli 8 mandatov všteti dr. Ploja, narodna stranka pa 5 mandatov, med temi dr. Hrašovec, akoravno se slednji ne priznava k narodni stranki. Pozivamo dr. Korošca, naj pri svoji časti pove, ali je to resnica ali ne. In če je to resnica, sledi iz tega, da je narodna stranka sama ponudila km. zvezi ono število mandatov, namreč 8, ktere baje ta stranka za popolno samostojnost potrebuje. Zakaj ni storil dr. Korošec nasproti svoji stranki svoje dolžnosti kot delegat o kompromisnih pogajanjih? Zakaj je zamolčal, da je narodna stranka prostovoljno priznala kmečki zvezi ono posest, katero si hoče stranka brez potrebe izvojevati? To dejstvo kaže poštenost klerikalne politike v najžalostnejši inč. Oznanjevalci Kristusovega nauka ljubezni in mira so s svojim sklepom 24. t. m. pokazali, da jim je politični boj, vzbujanje sovraštva med ljudstvom, nad vsem drugim.

In kaj naj sploh rečemo o izreku sklepa klerikalcev, češ, da je za njih nujna potreba, da niso na nikogar navezani! Povdarjali smo že, da bode slovensko zastopstvo po številu nasproti nemškim poslancem v deželnem zboru skoro izginilo, izmed 87 poslancev le 13 Slovencev! Ali ni samo ob sebi umevno, da bodo morali vsi slovenski poslanci enotno nastopati kakor en mož, če nočejo, da se jim bode svet smejal? Ali ni naravno, da bodo drug na drugega navezani? Slovenski narod bi imel v dejstvu, da so slovenski deželni poslanci drug na drugega vezani, najboljše jamstvo, da je dobro zastopan, ker bi bilo složno delo v tem slučaju nujna potreba. Ako se kmečka zveza, ki ni bogata na modrih političnih glavah, boji, da bi bila v deželnem zboru vezana na poslance drugih strank, tedaj s tem nehote izdaja svojo namero zastopati v deželnem zboru politiko, s katero se neklerikalni Slovenci ne bodo mogli sprijazniti. Zelo bati se je, da torej kmečka zveza v deželnem zboru ne bode zasledovala slovenske, ampak klerikalno politiko. To je pa frivolna igra s slovenskim narodom, to je izdajstvo slovenskih kristij. Tako postopanje se mora od slovenskega naroda najstrožje obsoditi. Iz teh izvajanj slovensko ljudstvo razvidi, kako lahkomišelnost je dr. Korošec vrgele gorečo bakljo med mirno ljudstvo, kako brezvestno je izzval strastne boje, ki nas čakajo prihodnji mesec, ne da bi slovenski narod imel od njih le najmanjšo korist.

Dogodki v Srbiji.

b Kraljevičeva odpoved. Kraljevič Jurij ima v armadi mnogo pristašev in tudi oni meščani, ki so njegovo bojevito politiko podpirali, stoje vkljub vsemu, kar se je zgodilo, še vedno na njegovi strani. Ti si prizadevajo vpli-

vati nanj, naj bi svojo odpoved preklical in ostal še nadalje prestolonaslednik. Kralj, ki ni imel nikar prave energije, se boji menda nemirov in upora od strani vojakov, zato je tudi on poskušal pregovoriti svojega sina, naj dano odpoved prekličie, češ, da to tem lažje stori, ker je uradno dokazano, da je umrl njegov komorni sluga Kolaković naravne smrti, katere ni prestolonaslednik zakrivil. Z druge strani se pa kralj boji sklicati veliko skupštino, katera ima v smislu srbske ustave vrhovno moč in je edina pooblaščen sprejemati ali odklanjati odpovedi kraja in prestolonaslednika, ali voliti kralja. Kralj Peter ni sprejel svoje kraljeve moči iz rok velike skupštine, ampak iz rok navadne skupštine in senata, ki sta takrat stala oba pod vplivom revolucionarnih častnikov, ki so se uprli proti kralju Aleksandru. Kralj Peter, tako pišejo nekateri listi, se boji, da bi se velika skupština naenkrat spomnila na to svojo pravico ter vprašala, ali je bil poziv Karagjorgjevičev na srbski prestol sploh postavno izvršen. Take in podobne pomisleke je imel menda kralj Peter, zato je verjetno, da bi mu bilo ljubo, ako bi princ Jurij svojo odpoved preklical in bi ostalo vse lepo pri starem. Listi so celo poročali, da se je mlajši brat Jurijev, Aleksander odločno branil sprejeti prestolonasledstvo. Vsled tega so se raznesle najrazličnejše vesti po časopisju. Med srbskimi listi se je pavnela huda polemika med Jurjevimi pristaši in nasprotniki. Pale so tudi dinastiji prav malo prijazne besede. List „Zvono“ je pisal: „Ako je res, da princ Aleksander ne mara sprejeti prestolonasledstva, naj le pomisli, da srbski narod ne potrebuje dinastije, pač pa dinastija srbski narod.“ Zadnje vesti iz Belegagrada zatrjajo, da je tudi to vprašanje definitivno rešeno. Dne 27. t. m. je bil popoldne pod predsedstvom kralja svet krone, katerega so se udeležili vsi ministri, predsedniki državnega sveta, najvišjega sodnega dvora in računskega dvora. Kraljevič Jurij je pred svetom krone izjavil, da se odpoveduje prestolonasledstvu ter je podpisal protokol o tem. Ko so ta zapisnik podpisali tudi vsi navzoči in je kraljevič na vprašanje, ali vstraja na svoji odpovedi, odgovoril, da vstraja, je bilo sklenjeno dati skupštini ta državni akt na znanje. Kakor hitro se bo to zgodilo, bo princ Aleksander proglašen za prestolonaslednika.

b Srbija ne misli več na vojsko. Iz Belgrada poročajo dne 27. t. m., da bo vojni minister jutri izdal ukaz, da se odpuste vsi rezervisti ter obdrži v kasarnah samo normalno število redne vojske. Razoroževanje se takoj prične.

b Mladoradikalci bodo podpirali miroljubno politiko Milovanovića in Novakovića ter bodo baje zahtevali, tako poročajo iz Zemuna, naj se Srbija proglasi za nevtralno državo. Temu bodo pa vse druge stranke nasprotovale. — Da bodo Mladoradikalci podpirali miroljubno politiko, je zelo ver-

jetno, vse drugo pa so menda navadne zemunske race.

b Delovanje diplomacije. Avstro-ogrski poslanik v Belemgradu grof Forgach je imel minuli petek dve uri trajajoč pogovor s srbskim ministrom vnanjih reči dr. Milovanovićem. Grof Forgach je trdno vstrajal na svoji zahtevi, da se mora Srbija odreči brez-pogojno vsem zahtevam na Bosno in Hercegovino ter ta zaključek dati dunajski vladi direktno na znanje. Po tem razgovoru se je vršil ministerski svet. Ta dva dogodka pomenita obrat na bolje, napetost pojema in nadjati se je, da se bodo v kratkem začela neposredna pogajanja med Srbijo in Avstro-Ogrsko. Srbski državniki so prepričani, da so osamljeni, odkar je Rusija brezpogojno in brez pridržka priznala pravoveljavnost aneksije ter vedo, da se ne morejo zanašati na podporo nobene evropske velesile, zato jim bo ljubo, ako se najde primerna pot, ki jim bode omogočila direktna pogajanja z dunajsko vlado, ne da bi to bilo za Srbijo poniževalno. Zdi se, da bode mirno sporazumljenje mogoče in da ne pride do ultimatumov z naše strani.

b Pogajanja med Avstro-Ogrsko in Anglijo. Med Rusijo in Avstro-Ogrsko je, kakor rečeno, doseženo glede aneksije popolno sporazumljenje.

Anglija pa stoji na stališču, da stoji bosensko vprašanje v direktni zvezi s srbskim vprašanjem. Anglija je pripravljena privoliti v to, da iz berlinske pogodbe izčrta paragraf o Bosni pod tem pogojem, da Avstro-Ogrska sprejme obenem formulo o mirni rešitvi srbskega vprašanja, kakor jo predlaga angleška vlada. O tem se vrše pogajanja že nekoliko dni. Rešitev se je pričakovala včeraj (v nedeljo). „Pester Lloyd“, ki je v ozki zvezi z ministerstvom vnanjih reči, piše o tem, da ako se v tem ne doseže sporazumljenja, Avstro-Ogrska počaka, dokler ne store velesile skupni korak v Belemgradu in na učinek, ki ga bo ta korak imel. Ako pa ne pride do sporazumljenja, bo Avstro-Ogrska sama nastopila, ker ni mogoče več odlašati in ker bi sicer velesile s svojim odlaganjem skupnega koraka lahko preprečile našo samostojno akcijo. Tudi drugi oficijozni listi avstrijski in ogrski, nemški klerikalni in madžarski časopisi še vedno silijo na naglo in radikalno rešitev srbskega vprašanja ter zahtevajo, naj bi se Srbijo prisililo, da da garancije za to, da ne bo dolgo več kali a miru na naši meji. Skratka, našim oficijozom, nemškim, madžarskim in klerikalnim bojevitežem, je žal, da bi se stvar mirnim potom rešila in izmišljajo vedno in vedno nove zapreke, nove za Srbijo ponižujoče zahteve, od katerih izpolnitve delajo odvisno mirno rešitev tega konflikta. Za vsemi temi hujskaci stoji seveda Nemčija, ki pri tem zasleduje svoje posebne koristi.

Zahtevajte „Narodni Dnevnik“ v vseh gostilnah in kavarnah!

Politična kronika.

v Iz parlamenta. Poročali nam je še o koncu zadnje seje pred velikonočnimi počitnicami. Sprejeta sta bila še drugi in tretji oddelek zakona o kužnih boleznih med živino z onimi premenami kazenskih določb, katere sta predlagala poslanca dr. Levicki (Rusin) in dr. Korošec. Na to se je razpravljalo o pooblastilnem zakonu. Trg. minister je dejal v svojem govoru, da so pogajanja z rumunsko vlado že tako daleč dospela, da je nada na skorajšnjo sklenitev trgovinske pogodbe opravičena. Minister se nadja, da bodo tudi z ostalimi balkanskimi državami kmalo sklenjene trgovinske pogodbe, ki bodo služile interesom naše industrije, ki bodo pa ob enem odgovarjale veterinarsko-policijskim potrebam. Glede pogodbe z Abesinijo pravi, da naša trgovina s prekmorskimi državami če dalje bolj raste in da bo kmalo navstala doba, ko bomo morali sklepati prave pogodbe ne pa brezpomembne formule brez vsake vsebine. Ne da se tajiti, da potrebuje naše poljedelstvo obrambe, poljedelstvo pa mora s svoje strani tudi uvaževati, da je cvetoča industrija in meščansko prebivalstvo, ki more dobro kupovati, najboljši odjemalec nje pridelkov in da je v današnjih razmerah industrija pre-pogoj modernega intenzivnega izvrševanja poljedelstva. Govorilo je še več govornikov, in je bil vladni predlog v 2. in 3. čitanju sprejet. — Na to je bil izvoljen odbor za razdolžitev zemljiške posesti. Kohčno se je razpravljalo o nujnem predlogu socijalnih demokratov: „Poslanska zbornica naj sklene: Vlada se poziva, naj izvršuje ves svoj ustavni upliv na skupno vlado ter jo nakloni k temu, da bode tudi v bodoče vstrajala v prizadevanjih za ohranitev miru.“ Klerikalec dr. Ebenhoch je stavil dva dodatna predloga, soglasno je bil sprejet pa samo drugi, v katerem se izražajo „vrlim vojakom, ki izvršujejo ob meji svojo težko službo, najtoplejšo simpatije.“ — Na to je bila seja, ki je trajala skoro do 1 ure po noči zaključena. Prihodnja seja bo sklicana pismenim potom. Poslanci so odšli na počitnice.

v Gosposka zbornica je v svoji seji dne 26. tm. sprejela zakon o podržavljenju železnic. V debati sta govorila dr. Russ in (Mladoček) dr. Škarda, ki sta oba povdarjala potrebo podržavljenja premož dovažajočih železnic (bustehradeke in uesteko-tepliske želez.). Škarda je povdarjal, da se podržavljenje železnic ne more in ne sme smatrati za koncesije. Čehom ter se je prav odločno zabil proti temu, da bi se na podržavljenih progah vstvarjala kaka umetno zveržena nemška posest, kakor na nekdanji Severni železnici ter izganjali češki uradniki iz mest, v katerih so že leta in leta izvrševali svojo službo.

v Parlament se snide zopet, kakor poročajo „Nar. Listy“ dne 20. aprila, ako bi pred ne navstala vojska. Socijalni odsek se snide že nekoliko dni pred, ter začne zopet svoje delovanje. Na dnevnem redu pomladnega zasedanja stoje: aneksijski predlog, redni proračun in predlog o socijalnem zavarovanju.

v Premena v skupnih ministerstvih. „Tagespost“ poroča iz Budimpešte, da bodo po rešitvi vnanje krize odstopili vsi trije skupni ministri. Bar. Aehrenthalov naslednik bo vsekako Madžar. Kot kandidatje se imenujejo: nekdanji min. predsednik Koloman Szell, dr. Werkerle, gr. Andrassy ali pa zaupnik prestolonaslednika gr. Zichy.

v V Ogrskem parlamentu je bil sprejet zakon o kongruji v tretjem čitanju. Ta zakon je kakor vsi, katere je izdelal gr. Apponyiminister za uk

in bogočastje, novo sredstvo, s katerim se bodo to pot duhovniki uklenili v jarem madžarske državne ideje. Posebno navdušenjs vseh madžarskih poslancev je vzbudil oni paragraf ki določa, da državna podpora ne pritiče duhovniku, ki nezna madžarski. Sam glavni govornik klerikalne ljudske stranke, čanadski škof Černoch (Csernoh), ki je poslanec za Ogrsko Skalico se je odločno izjavil za ta paragraf. To je lep dokaz, da se katoliška cerkev na Ogrskem v sporazumljenju s škofi, stavi v službo madžarizacije ter se materijalnim koristim na ljubo zaslužuje madžarski državi.

Dnevna kronika.

o Ljubljanski „Slovenec“, ki je do nedavna še ves gorel navdušenja za dr. Franka in njegove cicibambule, se je v soboto okorajžil in je ostro obsodil gonjo Frankovcev zoper Srbe. Piše med drugim: „Zdaj pa hočejo nekateri Hrvati kot oprode Madžarov popolnoma ugonobiti bratski narod, namesto da bi ga za-se pridobili in spoštovali njegova prava in njegovo visoko razvito narodno čustvovanje.“

o Nemško obrekovanje in denuncijantstvo. Nemški židovski in tudi krščanski časnikarski šmoki so pridno na delu, da Slovane, posebej nas Jugoslovane, obrekujejo in denuncirajo kot „veleizdajalce“, ki smo v zvezi s Srbi itd. Tako je 25. t. m. v „Neue Freie Presse“ neki Friedjung objavil dolgo klobaso, v kateri s prav germansko zlobnostjo pogreva razne Nastičeve trditve. Nova trditev v tem članku je pa, „da je srbsko-ogrski (!) poslanec Fran Supilo izrecno svetoval ministru predsedniku Pašiču, da leta 1907. pride na letovišče v Crkvenico (blizu Reket!), da tako lažje pride v dotiko s svojimi „političnimi prijatelji“ iz južne Ogrske.“ — V „Reškem Novem Listu“ proglašajo Supilo to trditev za laž in javlja, da bo tožil „N. F. P.“ in dr. Friedjunga.

o Odlikovanje. Cesar je podelil dvornemu svetniku dr. pl. Bramu, nadomestnemu ravnatelju južne železnice, za njegove zasluge na polju železništva zvezdo h kontarnemu križcu Franc Jožefovega reda.

o V pravdi zaradi dednega nasledstva grofa Merenberg proti vladarski hiši Nassau je deželno sodišče razsodilo, da se tožba grofa zavrne.

o Saborski klub hrvatske stranke prava ima sejo dne 15. aprila. Razpravljalo se bo o važnih političnih vprašanjih.

o Pregarjanje časnikarjev na Hrvatskem. Časnikar Milan Plut iz Beograda je prišel v soboto v Zagreb kot poročevalec raznih časopisov v veleizdajskem procesu. Ko je šef policije to izvedel, ga je poklical k sebi in mu stavil alternativno: ali odpotuje ali ga pa da zapreti. Samoobsebi umevno je Plut takoj s prihodnjim vlakom odpotoval.

o Nemški denuncijantje v Mostecu na Češkem so hoteli uničiti češko učiteljico Rozo Nachtmann, češ da je na cesarjev jubilejni dan aranžirala demonstracije čeških otrok, da so klicali „Živela Srbija!“ Učiteljica Nachtmann je bila pri obravnavi pred sodiščem 26. t. m. oproščena. Fej nemškemu denuncijantstvu!

o Umrl je v Tešinu bivši državni poslanec, član gosposke zbornice, superintendant dr. Teodor Haase.

o Avtomobile namesto navadnih pogrebni vozov je uvedlo I. pogrebno društvo v Berlinu.

o Cirilica na Hrvatskem in v Dalmaciji. 53 zagrebških veleizdajalcev je obtoženih deloma tudi raditega, ker so širili in rabili cirilico. A zaderski „Na-

rodni List“ poroča, da so v Dalmaciji nekateri moški pravoslavne vere, zaradi dopolnenja armade poklicani, dobili pozive izpolnjene na eni strani z nemškim pismom, na drugi strani s cirilico. Pod pozivom je naznačen tekst kot „deutsch-serbisch“. Torej v Dalmaciji vojaška oblast rabi cirilico in jo imenuje srbsko v onem času, ko stoje pred sodnijo zaradi cirilice „veleizdajalci“. Kako bi bilo, pripominja „Riječki Novi List“, ko bi jim (vojaškim oblastim!) poslal naš vrli Rauch svoje Košutiče, Accurtije in Stožirje, da to malo preiščejo!!

o Praga. (Strah ima velike oči.) Da se bližamo tudi v naši ljubi Avstriji načinu, s katerim se prakticira pravica v Zagrebu, je razvidno iz sledečega: Akademsko društvo „Adrija“ je sklicalo na dan 24. t. m. programatični „večerek“, na katerem se je med drugim mislilo govoriti tudi o jugoslovanskem vprašanju. Razume se, da čisto in izključno iz kulturnega in gospodarskega stališča. Toda slavna č. kr. policija je za tem nedolžnim „vprašanjem“ tudi slutila velepolitično in veleizdajsko akcijo in je shod prepovedala. Policijski komisar pa je razven tega imel še nalog, tudi eventuelno zaupno zborovanje makari z najostrejšimi sredstvi preprečiti. Če bo šlo tako naprej, se v bodoče niti „črnega Petra“ ne bo smelo igrati, ker ima srbski kralj slučajno ime Peter in bi se s to igro kazale veleizdajске simpatije s srbskimi težnjami. O tu felix Avstria!

Glavni zbor Narod. stranke

se vrši na Cvetno nedeljo, dne 4. aprila ob 11. uri dopoldne v celjskem „Narodnem domu“. Na dnevnem redu so

deželnozborske volitve.

Stranka stoji pred resno odločitvijo, zato pozivamo nujno svoje somišljenike, da pridejo v velikem številu v Celje.

Agitirajte za udeležbo!

Štajerske novice.

a Krajevne organizacije Narodne stranke opozarjamo, da skličejo takoj seje in se posvetujejo o položaju glede stališča stranke pri deželnozborskih volitvah. **Agitirajte za udeležbo na glavnem zboru stranke dne 4. aprila v Celju!**

a Naprednjaki spominjajte se Narodnega sklada!

a Prosimo cc. zaupnike, somišljenike, krajevne in okrajne organizacije, da takoj vpošljejo pismo svoje predloge glede taktičnega postopanja pri volitvah, glede kandidatov itd. izvrševalnemu odboru Nar. str. v Celju, da se o njih posvetuje. Za predloge, ki se bodo postavili še le na glavnem zboru, ne moremo jamčiti, da se bodo mogli popolnoma uvaževati.

a O glavnem zboru Narodne stranke. Glavni zbor v nedeljo dne 4. aprila se prične po 11. uri in bode trajal prilično dve uri, ker je na dnevnem redu edina glavna točka: Deželnozborske volitve. Prilike bo še potem dovolj, da pridejo lahko vsi vdeleženci pravočasno na vlak.

a Kranjske klerikalne agitatorje, takozvane „krščansko-socijalne“ mladence kličejo te dni duhovniki proti dobri plači na Štajersko, da hujskajo naše kmečke fante za agitacijo pri

deželnozborskih volitvah. Mi proti temu hujskanju odločno protestiramo, naši somišljeniki pa naj pokažejo tem fanatičnim Kranjcem vrata! Mi bomo svoje stvari že sami brez take „pomoci“ opravili.

a Zvezna trgovina v Celju nabira prostovoljce za srbsko vojsko! V oknu Zvezne trgovine v Celju je nameščen hrvaški oklic, v katerem se pozivajo tudi Slovenci, da prispevajo za zgradbo Gajevega doma v Krapini. Včeraj je stalo pred oknom nekaj nemških višjegimnazijcev; in glej jeden je po težavnem premišljevanju, kaj bi ta oklic pomenil, našel pravo! Zmagonosno je naznanil svojim krofastim tovarišem (znano je namreč, da so štajerski Nemci krofasti ali v grlu ali na pameti), da je to oklic za nabiranje prostovoljcev v srbsko vojsko. Vladni svetnik Klement Proft je lahko ponosen z nemškimi profesorji vred na svoje duhovite gojence!

a Imenovan je za pošt. eficijanta 2. razr. Fr. Pein v Celju.

a Zlati uhan z brilantom je shranjen pri tukajšnjem okrožnem sodišču. Našel ga je nek sprehajalec v celjski okolici. Lastnica se naj oglasi pri okr. sodišču v Celju.

a Ustrelil je včeraj zvečer ob 9. uri vojak na straži pri vojaški bolnišnici v Celju fanta Drobne, ki je metal vanj kamenje, ker se niti z dvakratnim strelom ni dal oplahiti, da ne bi nadaljeval svojega izzivanja. Drobne se je pripeljal iz Dunaja domov k materi, ki stanuje v Studenski ulici, najbrže radi nabora. Prepeljali so ga v mrtvašnico.

a Žrtev alkohola. Glede včerajšnjega dogodka pri vojaški bolnišnici se nam še piše: Včeraj zvečer so prišli trije vinjeni fantje k vojaškemu skladišču in straža jih je opomnila, naj gredo v stran. V svoji pijanosti je pa niso hoteli ubogati, temveč so se norčevali iz nje začeli metati kamenje v njo in so vojaka na senca precej ranili. Ta je potem rabil orožje in ustrelil med razgrajči se nahajajočega fanta Drobne v trebuh tako, da je 2 uri zatem umrl.

b Otreka so našli danes opoidan v potoku blizu cinkarne pri Celju.

b Za družbo sv. Cirila in Metoda je poslala gospica Betica Blazinič, kontoristinja kamnoseške družbe večjo zbirko rabljenih poštinih znamk. Naj najde obilo posnemovalcev!

a Prestrelil si je vsled nerodnosti desno roko z revolverjem znani „nemški“ kovač in gostilničar na Teharjih Tlaker.

a Žalske ženske in moške podružnice družbe sv. Cir. in Metoda redni občni zbor se je vršil dne 25. t. m. ob izredno mnogobrojni udeležbi. Častno zastopani so bili posestnice in posestniki okoličani. Namesto zadržanega g. potoval. učitelja je govoril g. jurist Juro Korent o pomenu prepotrebne šolske družbe, dokazujoč nevarnost ponemčevalnih društev, ki sistematiško potaplja naše obmejne brate in sestre v germansko jezikovno morje. V teh društvih delujejo poleg vseh drugih stanov tudi katoliški duhovniki ter v bratski slogi s protestantskimi pastori sede skupno v odborih. Kako pa pri nas?! — Tužna nam majka! — Obe podružnici ste vrle dobro delovali, moška je postala celo v preteklem letu pokroviteljica. — V odbora so se izvolili vsi stari odborniki in odbornice. Tudi nadalje se bodo pobirali mesečni radovoljni doneski.

a Ubili so na Jožefovo trije Hrvatje na cesti iz Županca v Krapino gostilničarja Habjaniča iz Hruškovca v Halozah. Razbili so mu s sekirami črepinjo.

a Tatvina. Vrtnarski pomočnik Ostruh iz Pake je ukradel hišnemu posestniku Šimeku na Koroški cesti v Mariboru 50 kron. Tatu so že dobili.

a Smešni šentlenartski nemškutarji. V odgovor na to, da smo ozi-gosali predrzno izzivanje nekega davč-nega uradnika pri Sv. Lenartu v Slov-gor., napadajo sedaj šentlenartski nem-škutarji, ozir. dotični uradnik sam slo-venskega kontrolorja, ker Slovence pozdravlja z „zdravo“! Spravljajo ta pozdrav celo z nekako veleizdajo v zvezo. Kaj ko bi se drž. posl. Roškar malo pobrigal za razmere na šent-lenartski davkariji?

a Uradni dan marib. okr. glav. se vrši v Slov. Bistrici v četrtek, dne 1. aprila.

a Svoje velike trgovine opusti, kakor se trdi z gotovostjo g. Kocbek v Mariboru, ker se namerava preseliti v svojo domovino na Kranjsko, kjer bo imel vsaj mir pred nemškutarskimi napadi. Ali bi ne mogel priti na nje-govo mesto kak agilen narodni trgo-vec? Trgovina je dobro upeljana ter zalaga manjše trgovce po celi okolici. Zato bi bilo škoda, da bi jo dobil kak nasprotnik.

a „Mladeniški parlament“ se je minul četrtek vršil v Mariboru. Pre-gledali smo poročilo v „Straži“: obli-gatne Žebotove fraze, Koroščeve hujs-karije, Pušenjakovo „zadružno“ preda-vanje, ki je vedno jedno in isto, govor nekega Jeločnika, ki je glede ustano-vitve klerikalnih telov. odsekov mnenja, „da bodo šli, ker morajo iti“ (glej „uspehe“ v Celju in Trbovljah!). To je poleg nekaterih navduševalnih go-voranc prilično vse. Ubogo malo! Ako ne bodo dali mladeničem nobene druge duševne hrane, se nam te „izobrazbe“ ne bode trebalo bati. Večnih hujskarij se vsakdo končno naveliča. Kar se pa tiče tiste „ogromne“ udeležbe, tudi stvar ni tako huda. Iz cele Savinske doline so se peljali v Maribor 4 (reci in piši štirje) mladeniči; a od teh so bili 3 iz celjske okolice. Iz ptujsk. in ormošk. okraja tudi ni bilo število „sijajno“. Fantje so morda začeli ume-vati, da jim gospodje vso drugo prazno slamo mlatijo, samo tega jim ne po-vedo, zakaj snujejo „mladeniške zveze“: da bi jih izrabljali v svoje politične namene.

a Obrtne zadruge in društva, ki reflektirajo na kako podporo iz štaj. obrtnopospešev. urada, morajo svoje prošnje vložiti že v prvi polovici te-kočega leta.

d Iz Vuzenice. Gospod urednik. Svetujemo Vam, da takoj zbežite iz Celja, dokler še ni prepozno. Zvesta zakonska žena velegermana Pušnika je silno razjarjena na Vas, ker ste že parkrat pisali v svojem listu, da se v njegovih žilah ne pretaka čista nemška kri. Zadnjič je bila vsa iz sebe — trezna seveda — ter je pravila, da njen možček mora dobiti Vašega do-pisnika. Ker pa tega ne more najti, je prav lahko mogoče, da pride nad Vas. Da jo boste poznali, Vam povemo, da je Kranjica in prav tako ne zna nemško, kakor ne njen mož, kar bomo v kratkem dokazali z njegovo pisavo. Povedala je tudi, da se je njen možek zadnjič odpeljal k advokatu Mravlagu v Maribor, samo se še ne ve gotovo s kakšnim namenom. Ali naj mu advokat pomaga iskati Vas oziroma dopisnika ali pa, da bi Pušniku pritiskal na čelo nemški pečat. Najbrže bode pa drugo, ker njega grozno jezi, če kdo dvomi o njegovem čisto nemškem plemenu. Pač misli, da je vsakdo lahko Nemec samo, da zna zakričati heil. Torej pozor, g. urednik! Če imate dolge lase in kosmato brado, dajte se takoj ostriči in obriti! da ne pridejo v dotiko z ženskimi prsti.

a Umrli je v Slovenjgradu gosp. Viktor Klinger, star 50 let.

a Otroka je umorila o božičnih praznikih Veronika Podržan, najemni-čarka pri Jožetu Mettingerju v Vu-zenici. Po porodu ga je zadušila in zakopala v gnoj. Te dni se je posre-čilo orožnikom spraviti zadevo na dan, nečloveško mater pa pod ključ. Deto-morilka je lansko leto še služila pri Mettingerju. Seveda ne verjamemo, da da bi se Mettinger pečal z deklami. Saj je vendar prvi vuzeniški „kavalir“, pa tudi časa nima za take stvari. Kdo bi pa potem vznemirjal Slovence?

a Ma Dunaju je napravil dne 24. t. m., naš rojak iz Sav. doline, gospod Matija Goričar, državni izpit iz stav-barstva in tesarstva. Ker se misli g. Goričar nastaniti v Mozirju, se opo-zarja s tem vse prizadete činitelje v Sav. dolini in drugod, da mu poverijo vsa v njegovo stroko spadajoča dela v izvršitev. S tem se bo podpiralo ne samo zavednega narodnjaka, ampak tudi že priznanega strokovnjaka v stavbarstvu in tesarstvu.

a Iz Slovenske Bistrice nam je poslal g. F. Teger sledeči § 19 po-pravek: Ni res, da sem tri dni potem, ko jo je Wentz popihal, zginil, res je pa, da sem se odpeljal v Maribor v gospodarskih zadevah; ni torej res, da je bil beg med menoj in Wentz-em dogovorjen; res je marveč, da nisem bil v nikakršni zvezi z Wentz-em.

a Volitve v okraj. zastop ptuj-ski so razpisane na 27. aprila vele-posestvo, 28. veleindustrija 29. mesta in trgi, 30. aprila kmetske občine. Razglas se ima nabiti 4. aprila, sneti dne 18. aprila. Vsa pisarna okraj. za-stopa agitira za Nemce — Pengou, Krivec, Ljubec. Krivec je od svoje pi-janosti ves zelen in vriska venomer: zdaj se mi dobro godi. Ponujajo pa tudi za glasove prašiče. Prihodnjič več zanimivosti. Iščemo zdaj priče. Vrsnika ponujajo za častnega občana občinam Mestni vrh, Drstela, Sv. Urban, Jan-ževci, a z malim uspehom.

a Umor. Pred 3 mesci je iz Dr-viš zginil kmet Pišek. Vzela ga je neka noč, zatem ko je odšel iz Zupan-čeve gostilne v Spodnjih Mestinjah. Sumil se je, da je bil tam, ali uboj, zakaj tam in v bližini je bil takrat pretep. Vsa uradna in neuradna prizadevanja najti pogrešanca, so bila jalova. Mi-nuli petek se je pa pri nekem mlinu ne daleč od Mestinj zapazilo človeško moško truplo. Bilo je Piškovo. Sodna komisija bo dognala to tajinstveno smrt.

a Iz Šmarja. Pred dvema, tremi dnevi je iz Šmarij zginil ravnatelj Jurkovič. Kam in zakaj — kaj komu mar? Uradna poizvedovanja o tem vsekakor misterioznem dogodku se tudi ne vrše, namigavanj pa je več ko treba. Šolske vojke ima od tedaj v rokah soproga pogrešanca, ki pa ni učiteljica. Ta kuriozum mora biti de-vetim šmarskim učiteljskim močem kot prijetna sprememba kaj pogodu! Ave, directrix!

a Iz Studenice. Naš pek Janez Malus se pa že sme postaviti s svojo nemško „špraho“! Saj piše sledečo klasično nemščino: „Fals ein gevisser Fridritz Schertusch (reci Žertuš) Win-zersohn von Bukovje ei nenes Arbeits Buh ferlangt itd.“ — To piše na svojo slovensko domovinsko občino, iz ka-tere je odšel, ko še besedice nemški ni razumel; sploh še pa danes nemški ne zna. Slovenski jezik zaničuje, a slovenski denar mu diši. Slovenski Studeničani, takega človeka imate med seboj!

a Iz Ormoža. V četrtek, dne 25. t. m. se je vršil tukaj v okoliški šoli komorno godbeni večer, katerega so s sijajnim vspehom vprizorili g. sodnik

Zemljič (gosli, ozir. bariton, samospjev), ter brata gg. učitelja Fran Serajnik (viola, ozir. klavir) in Domicijan Se-rajnik (cello, ozir. klavir). Dobro iz-brani spored je bil sledeči: 1. W. A. Mozart: Divertimento na gosli, violo in cello. a) Allegro, b) Adagio, c) Allegro. 2. H. Ritter: Predica. Viola in klavir. 3. W. A. Mozart: Trio za klavir, gosli in cello. 4. a) D. B. Ipavec: Menih. b) Dr. J. Ipavec: Trije vojaki, samo-speva za bariton, spremlja klavir. 5. A. Binder op. 1: Trio za gosli, violo in cello. a) Adagio - Allegro molto, b) Scherzo, c) Adagio, d) Molto Allegro. Vse točke so zelo ugajale; sedanjemu kritičnemu času primerna pesem „Trije vojaki“ pa je marsikateremu poslušalcu izvalila solzico. Koncertna soba je bila polna odličnega občinstva, med katerimi so bili ljubi gosti iz Vel. Nedelje, Vi-nice, Huma, Središča, Maribora in Ptuja. Prebitek je podarjen v šolske svrhe.

a Vinski sej. Podružnica c. kr. štaj. kmetijske družbe za brežiško oko-lico priredi v sredo dne 31. tm. v pro-storih Narod. doma v Brežicah vinski sej, na katerega se vsi še enkrat opozarjajo. Z ozirom na izborno kap-ljico in zmerne cene je obilo število vinskih kupcev tembolj pričakovati, ker so tudi železniške zveze povsem ugodne.

a Zasramovanje slovenskega je-zika pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Brežicah. Objavimo sledeči dopis, ki ga je poslalo c. kr. okrajno glavarstvo v Brežicah občini Bojsno v zadevi ob-činskih volitev: „C. kr. okrajno gla-varstvo v Brežicah dne 11. sušca 1909 Štev. 7664. Bojsno volitev občinskega predstojništva. Občinskemu predstojni-štvu na Bojsnem.

Naroča se da ima dojeti novo izvo-ljeno občinsko predstojništvo na obljubu dne 20. sušca 1909 ob 10. uri predpod. Občinski odbor se pozva na to uredo-vanje sim priti C. kr. okrajni glavar.“ Za dotičnega referenta, ki še po dol-goletni praksi ne razločuje „občinskega predstojništva“ od „občinskega odbora“, bi že bil skrajni čas, da bi mu preskr-bel njegov stric „Paul“ na Hrvatskem kako službo. Mogoče se bode ložje pri-vadil hrvatskega jezika, ban Paul Rauch ima pa gotovo za njega kako primerno mesto n. pr. policijskega uradnika, da bode lahko trgal nabite lepake in oprav-ljal slične, hvalevredne posle. Za boljše delo je pa itak „prebrihten“.

Kranjske novice.

a Pri občinskih volitvah v Idriji so klerikalci propadli v vseh treh raz-redih. V 3. razredu so dobili 158 glasov proti 229 naprednim.

a Vinsko razstavo in vinski sejem v zvezi z vinsko poskušnjo pri-redi kmetijska podružnica v Novem mestu 17., 18. in 19. aprila.

a Slovensko ženstvo v Ljubljani je sklenilo za slučaj vojske organizi-rati oskrbovanje ranjencev v deželni bolnišnici in Leonišču.

a Petindvajsetletnico slavi letos slov. del. pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani. Dne 27., 28. in 29. junija priredi veliko pevsko slavnost z ljudsko veselico in izletom na Gorenjsko.

a V uršulinskem samostanu v Ljubljani je nedavno neki katehet imenoval Ciril-Metodovo družbo „Schwin-del“. Slovenske gojenke so bile seveda užaljene, nemške so pa ponosno dvi-gale glave. Tako ti judeži „utrjujejo“ narodno zavest in ponos.

a Radi razžaljenja Belgijcev en mesec zapora! Človeku sapa zastane, če čita v „S. N.“ sledečo zgodnico: „Plakater Ant. Smole je v družbi s svojim tovarišem 9. dec. l. l. srečal na Dunajski cesti (v Ljubljani) dva pod-častnika tukajšnjega 27. pehotnega

polka. V živahnem razgovoru s tova-rišem ni niti vojakov zapazil, ko sta se zakadila v njega ter ga tirala pred stražnika, češ da je enemu izmed njih pljunil v obraz. Smole je bil seveda tožen razžaljenja Belgijcev. Prvi sodnik se o njegovi krivdi ni mogel prepri-čati ter ga je oprostil. Vsled pritožbe drž. pravdnštva je deželno sodišče ob-sodilo Smoleta po § 491 k. z. v eno-mesečni zapor!“ Zdi se, da smo na Ruskem!

d Perutninarsko razstavo priredi meseca maja t. l. osrednja perutni-narska zadruga v Ljubljani.

Koroške novice.

a Ožje volitve na Koroškem. V soboto 27. tm. so se zvršile ožje vo-litve v splošni skupini. Kakor smo to itak poročali, se je sklenil kompromis med nemškimi nacionalisti in socija-listi. Socijalistična fraza, da so izdali le parolo zoper klerikalce in za na-prednjake brez vsakega kompromisa, ne drži, ker bi v tem slučaju nemško-nacionalni kandidat Brugger, ki je bil v ožji volitvi s socijalistom Eichom, ne bil odstopil pred ožjo volitvijo na ljubo socijalistu. Zveza je popolnoma očividna: v celovski okolici socijalisti proti Grafenauerju za nemškega na-cijonalca, ti pa prepuste beljaški man-dat socijalistom. Socijalisti pomagajo tudi v šentvidškem in špitalskem okraju nemškimi nacionalcem proti klerikal-cem. Tu se ne da nič tajiti in olepša-vati; kakor je obstajala zveza med Slo-venci in nemškimi klerikalci, tako je ob-stajala zveza tudi med nem. nacionalci in socijalisti. Kakor obsojamo prvo, ravno tako obsojamo tudi drugo. Res pa je in tudi to moramo povdarjati da bi Grafenauer nikdar ne bil prišel v ožjo volitev, ko bi se Slovenci v tem okraju ne bili zvezali z nemškimi klerikalci. Izid ožjih volitev je torej sledeči: v celovškem okraju, je izvo-ljen Metnitz z 7732 glasovi proti Grafenauerju (6042 glasov). V šent-vidskem vol. okraju je izvoljen nem. nac. Grössbauer z 6869 glasovi zoper nem. klerik. Tatschla (1243 gla-sov). V beljaškem okraju je vsled od-stopa nem. nac. Bruggerja izvoljen soc. dem. Eich z 3679 glasovi. V špitalskem okraju je izvoljen dr. Steinwender z 6178 glasovi proti nem. kler. Hoferju, ki je dobil 392 glasov, ker so klerikalci izdali parolo za abstinenco pri ožjih volitvah v tem okraju. Nekaj splošnih misli o volit-vah napišemo, ko bodo volitve na celi črti končane. — Danes volijo kmečke občine.

a Proti Grafenauerju. Kakor poroča „Mir“, so našli nemški nacio-nalci v osebi prevaljskega župana Leopolda Pristova primerneega proti-kandidata Grafenauerju v skupini Že-lezna Kapla — Pliberk. V neki tajni okrožnici slave Pristova kot „bekannt fortschrittlich u. deutschfreiheitlich ge-sinnt“ (znano napreden in nemško-svobodomiselni!) Naše mnenje je „da take nemške „fortschrittlerje“ dela edino in le ponesrečena klerikalna slovenska politika na Koroškem!

a Kapun-Gallinger. Dež. sod. svetnik in vodja okr. sodišča v Veli-kovcu Alfons Kapun je začutil v sebi kri nemškega kapuna in si je z dovo-ljenjem oblasti premenil ime v Alfons Gallinger.

a Društvo nemških c. kr. drž. uradnikov na Koroškem so osnovali v Celovcu. Glavni njegov namen je „varovati koristi nemških nastavljen-cev nasproti vedno bolj se množecemu vrivanju (?) ljudi drugih narodnosti in stremiti za tem, da prosta mesta če le mogoče zasedejo Nemci. V tem oziru bo društvo delovalo v vednem stiku

z nemškimi narodnim svetom za Koroško. Tako, tako! Kaj ko bi slovenski drž. uradniki v Ljubljani ustanovili tako društvo. Takoj bi jih vrgli čez prage!

Primorske novice.

v Občinskih volitvah v Trstu. V petek 26. tm. zvečer je sklicalo pol. dr. „Edinost“ shod v svrhu posvetovanja o pripravah in naši organizaciji za predstoječe volitve. Povdarjalo se je, da Slovenci gredo v boj tudi v mestu samem, ne morda radi tega, da bi pričakovali kakih uspehov, ampak iz praktičnega stališča, da pokažejo, koliko jih je in da jih ni mogoče zatreti in zatajiti, na drugi strani pa, da povzročijo, ker bo nastopilo poleg njih več strank, tuintam ožjo volitev. Boj za existenco, to je geslo Slovencev v predstojećem boju.

v Vladajoča laška klika v Trstu hoče tudi letos pri obč. volitvah zmagati s sleparijo. Polovico slovenskih volilcev je izpustila iz imenika. Slovenci se bodo seveda temeljito pobrigali za korekturo teh vzornih imenikov.

d Obrtno-pospeševalni urad namerava ustanoviti še to leto kranjski deželni odbor.

Narodni gospodar.

Podržavljenje železnic v avstrijskem državnem zboru.

Konec.

Železniško vprašanje je zahtevalo rešitve v prvi vrsti zaradi tega, da se tarifi na železnicah enotno uredijo ter uprava zboljša in poceni. More se to zgoditi le s podržavljenjem vseh odločilnih in glavnih železnic. — In to so vzroki v zadnjih letih vedno se ponavljajočega podržavljenja zasebnih železnic.

Državne železnice imele so do sedaj vedno primanjkljaje, katere se je moralo pokrivati z davki in drugimi državnimi dohodki. — Primanjkljaj je mogoče odpraviti le potem podržavljenja vseh velikih železnic. — Sedaj, ko je podržavljenje v toliki meri napredovalo, da je velika večina glavnih železnic v rokah države, bo se — to trdno pričakujemo, — dalo ne le odpraviti vsakoletne primanjkljaje, ampak napraviti celo dobičke, kakor pri pruskim državnim železnicah. — Prebitki bodo potem prišli v dobro celi državi in vsem posameznim davkoplačevalcem.

Industrija in trgovina pričakuje od podržavljenja železnic cenejše tarife. — Ravno tako kmetijstvo. — Kolikor moremo presoditi, se v splošnem tarifi ne bodo znižali in sicer ne tarifi za osebni in ne oni za blagovni promet. Skoraj gotovo bodo se v posameznem tarifi zvišali. — Pač pa se bodo tarifi zenačili in že to bo za

naše gospodarstvo velikega pomena. Prehodni stroški iz ene železnice na drugo bodo odpadli itd. Razven tega bo državna trgovska politika dosti lažje se prilagodila potrebam posameznih za avstrijsko gospodarstvo važnih gospodarskih posebno industrijskih panog. Delavstvo, meščanstvo, pred vsem pa kmetijstvo ima interes na nizkih tarifih za kmetijske izdelke in pridelke, posebno za meso, moko, mleko, sadje, les itd. Izjemne tarife bo sedaj pri državnih železnicah pač lažje doseči, kakor pri zasebnih podjetjih.

Podržavljenje avstrijskih železnic je glavna točka agrarnega programa naše stranke. — S podržavljenjem navedenih treh glavnih železniških prog se je ta programna točka že ne docela, pa za velik del rešila. In tudi iz tega stališča smo s sprejemom predlog o podržavljenju železnic lahko zadovoljni; le zahtevamo, da se podržavljenje energično nadaljuje tako dolgo, da pridejo vse glavne proge, med temi tudi južna železnica v državno last.

Dr. Božič.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

Sobota: osemnajsti dan.

Štiriindvajseti obtoženec

Pero Bekić,

trgovec v Dvoru. Obtoženec pravi, da so bili Srbi na Hrvatskem mnogo prej, nego trdi obtožnica. Že od l. 1848. se je izobešala v Kostajnici srbska zastava. Ko se je med tamkajšnjim ljudstvom razširila vest, da se bo zabranilo izobešanje srb. zastave, se je ljudstvo skoro spuntalo. Če se imenuje cirilica srbsko pismo, pozna on kmete, ki imenujejo latinico hrvatsko pismo. Razlaga, kako so Srbi dali pravoslavni cerkvi narodni značaj. Priča Barič, ki trdi, da se prej v Dvoru ni znalo za Srbstvo, je prišel v Dvor šele l. 1907. Obtoženec oče je bil še šovinist, on pa stoji na stališču narodnega jedinstva Hrvatov in Srbov. A baš oni Srbi, ki ne priznavajo Hrvatov, niso zaprti. Pokliče naj se za pričo grofa Khuena, ker on bi imel biti obtožen kot začetnik vse te namišljene veleizdaje.

Preds.: Priznavam, da je grof Khuen bil velikodušen proti Srbom, jim dovolil cirilico, srbsko zastavo itd. A on je to dovolil lojalnim Srbom, in ni slutil, da bodo te znake pozneje drugi izrabili za svojo propagando.

Obt.: Drago mi je, g. preds., da ste nas Srbe priznali... Čudim se samo, da se nam ni prej zabranilo izobešanja srbske zastave, rabe cirilice itd., ker mi nismo vedeli, da je zabranjeno, a zdaj smo zaradi tega obtoženi.

Pokaže se mu na to tobačna doza, kakoršne je prodajal, katera da ima srbski grb. Med smehom obt. raztolmači, da to ni srbski grb, ker srbski grb je orel s križem in štirimi „S“. Doze, ki jih je prodajal, je kupil na Dunaju.

Na vrsto pridejo „čuture“ s „srbskim grbom“, ki da jih je tudi prodajal. Obt. pravi, da so se te čuture izdelovale v deželni kaznilnici v Lepoglavi.

Dalje pravi obt., da sta se pri njem našli tudi dve hrvatski zastavi. Zakaj se je to v zapisniku zamolčalo?

Nato izroči predsedniku in drž. pravdniku po eno sliko Stjepana Dušana Silnega, izdelano na Dunaju. To je dokaz, da se te slike ne širijo iz Srbije. Ta slika je celo šovinistična, ker ima med hrvatskimi deželami tudi hrvatski grb, dasi Hrvatska nikdar ni spadala pod Dušanovo carstvo. Dalje naglašava obtoženec, da je njegov oče vedno izobesil avstrijsko in srbsko zastavo, on pa od l. 1903 naprej vedno hrvatsko in srbsko. Njegovega očeta se nikdar nič ni zgodilo, on pa je zdaj že 8 mesecev zaprt.

Dalje tolmači obtoženi, zakaj so snovali srbski Sokol, in kako so delali na to, da odpravijo alkoholizem iz naroda. Srbskih Sokolov — pravi — ni tukaj niti 600, a čeških je 60.000, a nihče ne pravi, da so nevarni za državo.

Obtožuje se ga tudi, da je delal na osnivanje tretje in to srbske konfesionalne šole v Dvoru.

Obt.: Nikdar nisem mislil, da bom kedaj sedel na zatožni klopi, ker sem hotel osnovati šolo. Razlaga, kako je živa potreba za osnivanje tretje šole, ker je bilo v onih dveh že 280 otrok. L. 1905 je županijska oblast izdala rešitev, da se osnuje tretja šola. In baš današnja vlada je odredila, da se ta šola otvori. Rauch je dovršil, kar sem jaz započel.

Preds.: Da, a ni osnovana konfesionalna šola.

Obt.: A v obtožnici se glasi, da ni bila v Dvoru potrebna tretja šola. Mi smo hoteli ustanoviti konfesionalno šolo, ker smo hoteli porabiti zaklad cerkvene občine, da prihranimo občini izdatek. Iz vsega izhaja, kako je obtožnica krivo in površno sestavljena.

Preds.: predočnje pojav, da se v pravoslavni cerkvi nahaja slika, ki kaže carja Lazarja, kako se ga časti.

Obt.: Car Lazar je naš svetnik.

Preds.: A zakaj nimate slike iz hrvatske zgodovine?

Obt.: Naša cerkev je srbska, in Lazar je naš svetnik. V cerkvi ni prostora za slike iz zgodovine.

Dalje pravi: „Pojave“, da se nazivljemo Srbe, da širimo cirilico, lahko najdete pri 700.000 dušah. Nas vseh 53 lahko obesite, zaradi tega se Srbi ne bodo odrekli svojemu imenu.

Preds.: Vi ste prej rekli, da sokojsko društvo nima za glavno zadačo gimnastiških vaj.

Obt.: Seveda ne. Sokol ni „Turnverein“, ampak ima tudi veliko vzgojevalno moralno nalogo. V Pešti n. pr. je tamošnji češki Sokol sklonil podpirati trgovino nekega Srba, ker v tej stroki ni bilo češke trgovine. Tako ima Sokol nalogo, da propagira geslo „svoji k svojim“.

Dalje razklada na vprašanje glede „Privrednika“ svoje nazore o ekonomski povzdigi naroda in kako se morajo Hrvatje in Srbi složno boriti zoper skupnega sovražnika.

Glede Nastičeve izpovedbe bo odgovarjal, ko pride Nastić sam.

H koncu ga vpraša predsednik, kake šole je zvršil. Pravi da ima celo realko in da je študiral eno leto gozdarsko visoko šolo, a po očetovi smrti je prevzel trgovino.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Položaj v Srbiji.

b Belgrad, 29. marca. (Brz. „N. D.“)

Tukaj krožijo vesti, da se kralj Peter pogaja z vladno o eventualni odpovedi dinastije Karagjorgjevičev na prestol. Tem vestem se tem bolj veruje, ker je vlada včeraj vse skupštinske poslance z okrožnico povabila, naj ne zapuste Belgrada, ker se bo odločevalo o zelo važnih zadevah. „Zvon“ se bavi v nekem članku z naslovom: „Mi si bomo kralja izvolili“ z dinastično krizo in končuje: „Nezmožni naj gredo! Srbski narod je že dovolj zrel, da se vlada sam.“ Vesti o odstopu Karagjorgjevičev še sicer niso potrjene, vendar vlada prepričanje, da takoj, ko se konča razpor z Avstro-Ogrsko, postane dinastično vprašanje akutno.

b Belgrad, 29. marca. (Brz. „Nar. Dn.“)

Proklamacija odpovedi prestolonaslednika Jurija na prestolonasledstvo in proklamacija princa Aleksandra za prestolonaslednika je sprejelo prebivalstvo v Belgradu z apatično brezbriznostjo. Mesto kaže navadno podobo, ni nikakih manifestacij, niti se ne zbirajo ljudje v večje grupe.

b Berlin, 29. marca. (Brz. „N. D.“)

„Das kleine Journal“ poroča iz Belgrada, da, če bo princ Aleksander odklonil prestolonasledstvo, bo skupština ponudila prestolonasledstvo princu Arzenu.

Loterijske številke.

Trat, 26. marca 1909: 27, 52, 63, 14, 16.
Linc. „ „ „ 14, 42, 64, 19, 12.

Listnica uredništva.

Dr. T., Ljubljana: Saj veš, kako tesno nam je s prostorom, da komaj politične važne stvari stlačimo vanj. Z ozirom na delokrog našega lista nam pa tudi ne kaže pričakovati tako obširnih kritik. — Piši o politiki! Na tem polju so nas Ljubljanci zanemarili. Zdrav!

Trgoveškega sotrudnika

izurjenega manufakturista sprejme

Jos. Ferencak

trgovina mešanega blaga v Brežicah.

186 1

Zvezna trgovina

Rotovška ulica 2 v Celju Ček. rač. št. 75.221

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem priporoča: kancelijski, konceptni, plameni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajne šolske svete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj. zastope, županijske urade, odvratnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polusnje. Dopisnice, metne, pokrajinske in druge. Zavitki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v modernih oblikah so dandanes, kakor znano, potrebne vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vlad pomanjkanja časa neprečitanje v koš. Sleherni ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu usli nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudil v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenom potrebnim učinkom. Zvezna tiskarna v Celju, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je „Zvezna tiskarna v Celju“. Založena z modernimi črkami in okrasli, kakor tudi opremljena z brzotiskalnimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.

Zvezna knjigovoznica

Schillerjeva cesta 3 v Celju Schillerjeva cesta 3

Svoji k svojim

UDOBNO urejena ter opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okrasli se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradom v izdelovanju vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinišnih izpeljav. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadržne knjižice s črnim, zlatim in barvastim tiskom v moderni izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Aktualni fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.